

Dr. Monos Emil

Dr. Monos Emil 1935-ben született a Fejér megyei Csabdban. Tudományos diákkörös hallgatóként csatlakozott a Kovách Arisztid által vezetett Külső Műtési Klinikák Kísérleti Kutató Laboratóriumához, a későbbi Klinikai Kísérleti Kutató és II. számú, majd Humán Élettani Intézethez, ahol 1983-ban nyert egyetemi tanári kinevezést. 1990-től egy évtizeden keresztül az intézet igazgatója volt, emellett 1995 és 2000 között az Egyetem oktatási rektorhelyettesi tisztségét is betöltötte. 1989-ben a Medical College of Wisconsin Élettani Intézetében társprofesszornak nevezték ki, és több mint két éven át dolgozott ebben az intézetben. 1995 és 2017 között a Semmelweis Egyetem Doktori Iskolájának általa szervezett, vérkeringés-élettani PhD-képzési programjának vezetője volt, emellett 2000 és 2005 között az Elméleti Orvostudományi Doktori Iskolát is irányította. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel közös egészségügyi mérnök képzés egyik megszervezője, a szakbizottság munkájában mint rektori megbízott vett részt, és haláláig alelnökként képviselte a Semmelweis Egyetemet. Emlékét 2019-től a róla elnevezett ösztöndíj őrzi.

Tanítványaival, munkatársaival a vérkeringési rendszer biomechanikájának és élettani szabályozásának számos, jelentős mechanizmusát tárta fel. A vérkeringési rendszeranalízis, valamint a vaszkuláris biomechanika és elektrofiziológia területén alapvető felismerések kapcsolódnak munkásságához, amik nagyrészt a Budapesti Műszaki Egyetem Automatizálási Tanszéke, illetve a University of Pennsylvania Bockus Kutató Intézete munkatársaival éveken át folytatott kutatási együttműködés eredményei.

Későbbi kutatásai a tartós gravitációs és más jellegű terhelésváltozásokhoz történő vaszkuláris, illetve általános hemodinamikai adaptáció törvényszerűségeinek felderítésére irányultak, különös tekintettel az ortosztatikus toleranciát támogató kardiovaszkuláris mechanizmusokra, valamint az ezekhez kapcsolódó kóros elváltozásokra. Összesen mintegy 460 idézhető publikációja van, 6 tankönyv-kiegészítő egyetemi kismonográfiát adott ki, kettőt közülük angol nyelven.

Az Acta Physiologica Hungarica főszerkesztője volt 1998-tól, 2015-től pedig tiszteletbeli főszerkesztő. Hivatali idejének egyik fő eredménye, hogy a folyóirat impakt faktort nyert. A Magyar Élettani Társaság főtítkára, illetve elnöke volt 8-8 éven át, 2010 és 2014 között az etikai bizottság elnöki tisztét töltötte be. A Nemzetközi Kórélettani Társaság IV. Világkongresszusának szervező elnöke volt 2002-ben Budapesten, ahol 4 évre megválasztották a társaság elnökének, majd azt követően örökös tiszteletbeli vezetőségi tagjának. Választott tagja még három európai akadémiának és számos más nemzetközi és hazai tudományos társaságnak.

A Magyar Ösztöndíj Bizottság Egészségtudományi Szakkollégiumát 18 éven át elnökölte. Elnöke volt 2011-ig az MTA Orvosi Informatikai Munkabizottságnak, valamint az MTA Tudományetikai Bizottságának. A Semmelweis Egyetem Baráti Körét 2002-től haláláig irányította választott elnökként soha nem lankadó lelkesedéssel és szeretettel. Kiemelkedő érdemeket szerzett 2015-ben a Semmelweis-év Emlékbizottság elnökeként.

Legfontosabb elismerései: a Magyar Érdemrend Középkereszt kitüntetés, Jendrassik Ernő Díj, Szent-Györgyi Albert Díj, Batthyány-Strattmann László Emlékérem, valamint két Akadémiai Nívódíj, továbbá a Magyar Élettani Társaság Rácz Sámuel Emlékérme, a Magyar Orvostörténelmi Társaság Weszprémi István Emlékérme, a Szerb Élettani Társaság Életmű Díja, a Semmelweis Egyetem Pro Universitate Díja és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kar Pro Facultate Díja.

A Semmelweis Egyetem Szenátusa 2018. május 31-i ülésén Dr. Monos Emil professor emeritusnak ítélte a Semmelweis Ignác Jutalomdíjat.